

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی

دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمده
نرخهای بهره، قیمت طلا و نفت

طی هفته منتهی به ۲۰۰۹/۱۱/۰۶

(شماره ۳۳)

۱۷ آبانماه ۱۳۸۸

فهرست مندرجات

صفحه

عنوان

۱

۱- آمریکا

۶

۲- یورو

۹

۳- ین

۱۳

۴- لیره انگلیس

۱۷

۵- طلا

۲۰

۶- نفت

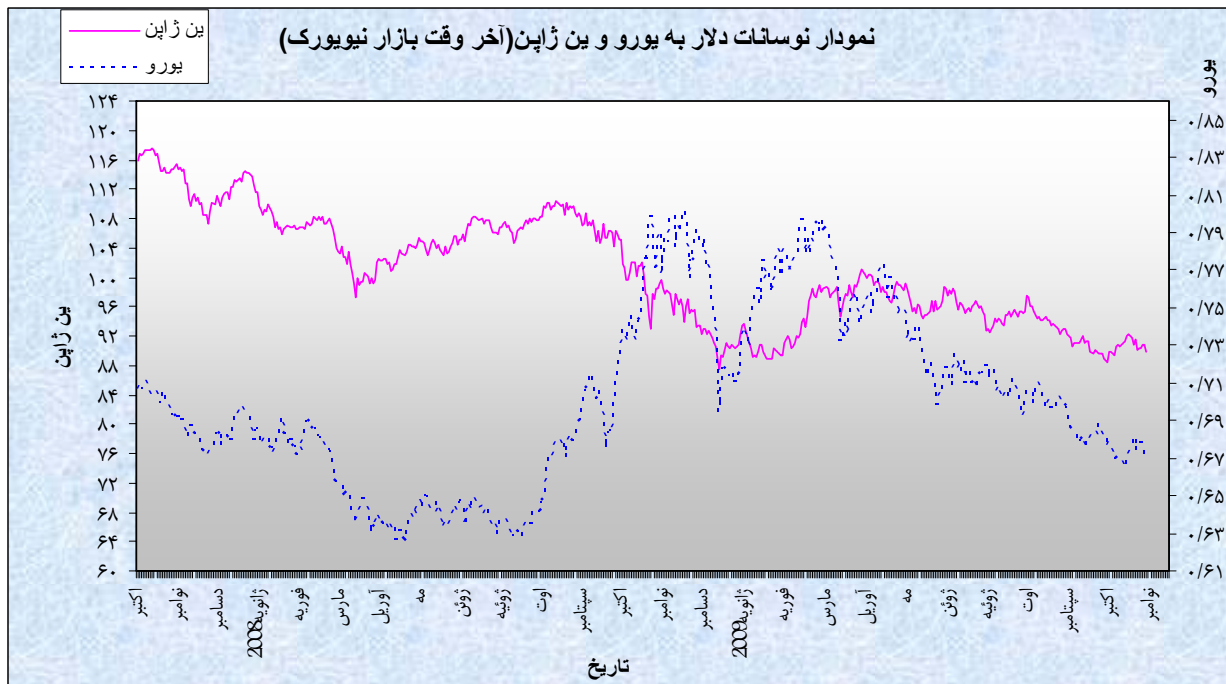
بسمه تعالی

۱- آمریکا

الف-نوسانات دلار

در هفته گذشته دلار در برابر تمام ارزهای مورد بررسی کاهش یافت . متوسط ارزش دلار در هفته گذشته نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ما قبل در برابر ین ژاپن ، لیره انگلیس و یورو بترتیب ۰/۹۳ درصد، ۰/۶۷ درصد و ۰/۲۳ درصد، کاهش داشت . به نرخ های آخر وقت بازار نیویورک ، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۸۹/۹۷-۹۰/۷۷ ین ، هر یورو در محدوده ۱/۴۸۷۴-۱/۴۷۲۴ دلار و هر لیره انگلیس در محدوده ۱/۶۶۱۷-۱/۶۳۹۰ دلار ، در نوسان بود .

در هفته گذشته نوسانات دلار عمدتاً تحت تأثیر ارقام اقتصادی منتشره در آمریکا و سایر کشورهای عمده صنعتی ، نگرانی نسبت به دورنمای عملکرد بانک ها در سطح جهان ، بیابیه بانک مرکزی آمریکا ،

اظهارات برخی از مقامات اروپایی و برخی از موارد دیگر قرار داشت . در روز دوشنبه اخبار مربوط به رشد شدید شاخص فعالیت کارخانه ای ماه اکتبر آمریکا و خبر مربوط به افزایش هزینه های صرف شده در بخش ساختمان ماه سپتامبر این کشور، منتشر شد . همچنین در این روز یکی از مقامات پولی آمریکا گفت که بانک های این کشور ، به دلیل مشکوک الوصول بودن مطالبات آنان، همچنان در معرض ریسک قرار دارند . موارد مذکور موجب ترغیب سرمایه گذاران به سوی سرمایه گذاری در دارایی های ریسک دار گردید و به تبع آن دلار در برابر یورو تضعیف و در برابر ین تقویت شد . در این روز دلار در برابر لیره ، به دلیل آمادگی دولت انگلیس برای تجدید ساختار بانک های Lloyds و Royal Bank of Scotland کاهش یافت .

در اوایل روز سه شنبه به وقت بازار نیویورک ، به دلیل اعلام تجدید ساختار بانک های انگلیسی توسط وزارت خزانه داری این کشور ، سیر صعودی دلار در برابر لیره ادامه یافت . اما از اواسط این روز دلار در برابر لیره کاهش یافت. در روز سه شنبه کمیسیون اروپا، اعلام کرد که طبق نتایج Stress test هایی که از بانک های اروپایی در اوایل اکتبر گرفته شد زیان های این بانک ها در سالهای ۲۰۱۰-۲۰۰۹ میلادی می تواند به ۴۰۰ میلیارد یورو (معادل ۵۸۵/۲ میلیارد دلار) برسد . این امر به همراه اعلام نتایج عملکرد مایوس کننده بانک UBS و تجدید ساختار بانک های انگلیسی Lloyds و Royal Bank of Scotland ، موجب نگرانی نسبت به دورنمای عملکرد بانک ها در سطح جهان شد . موارد مذکور ، سبب ریسک گریزی سرمایه گذاران و به تبع آن تقویت دلار در برابر یورو شد . اما در این روز دلار در برابر ین از ثبات نسبی برخوردار بود . در روز چهارشنبه مؤسسه رتبه بندی اعتباری Fitch رتبه اعتباری بدهیهای دولتی ایرلند را از "AA+" به "AA-" مورد تجدید نظر نزولی قرار دارد . اما علیرغم انتشار خبر مذکور ، در روز چهارشنبه دلار در برابر یورو ولیره انگلیس کاهش یافت . علت این امر انتشار ارقام بدتر از انتظار مربوط به شاغلین بخش خصوصی ماه اکتبر آمریکا و تصمیم کمیته بازار باز فدرال این کشور به حفظ نرخ های بهره کلیدی در سطح پایین فعلی برای مدت نسبتاً طولانی بوده است . طبق ارقام منتشره در ماه اکتبر تعداد شاغلین بخش خصوصی ۲۰۳ هزار نفر کاهش یافت در حالیکه قبلاً انتظار می رفت که تعداد شاغلین بخش خصوصی در ماه اکتبر فقط ۱۹۰ هزار نفر کاهش یابد . انتشار این ارقام ، احتمال افزایش نرخ بیکاری به سطح ۱۰/۰ درصد در ارقام اشتغال ماه اکتبر را تقویت کرد. از

سویی دیگر تصمیم کمیته بازار باز فدرال به عدم افزایش نرخ بهره کلیدی برای مدتی طولانی، هم موقعیت دلار به عنوان "ارز مناسب برای استقراض" را تقویت کرد و هم ریسک پذیری سرمایه گذاران را افزایش داد. افزایش ریسک پذیری موجب تقویت دلار در برابر ین در این روز شد. در روز پنجشنبه بانک مرکزی انگلیس تصمیم گرفت که خرید دارایی های مالی را حدود ۲۵/۰ میلیارد لیره افزایش دهد. در حالیکه قبلاً انتظار می رفت خرید این نوع داراییها بین ۲۵/۰ تا ۵۰/۰ میلیارد لیره افزایش یابد. این بانک ضمن حفظ نرخ بهره کلیدی خود در سطح ۰/۵ درصد اعلام کرد که خرید این نوع داراییها سه ماه دیگر طول خواهد کشید. به این ترتیب انتظار می رفت که خرید این نوع دارایی ها تا سه ماه دیگر به پایان برسد. موارد مذکور سبب کاهش دلار در برابر لیره در روزهای پنجشنبه و جمعه گذشته گردید. در روز پنجشنبه رئیس بانک مرکزی اروپا گفت که رشد اقتصاد منطقه یورو در نیمه دوم سال جاری افزایش خواهد یافت. وی افزود که نقدینگی بازار در مواقع مناسب از بازار جمع آوری خواهد شد. این در حالی است که نرخ بهره کلیدی منطقه یورو در سطح ۱/۰ درصد بلا تغییر باقی ماند. موارد مذکور موجب ادامه کاهش ارزش دلار در برابر یورو در روز پنجشنبه شد. در روز جمعه انتشار خبر مربوط به افزایش نرخ بیکاری آمریکا، موجب تقویت دلار در برابر یورو و ضعف دلار در برابر ین شد.

ب - بازار پولی داخلی

کمیته بازار باز فدرال (بازوی سیاستگزاری بانک مرکزی آمریکا) در روزهای سوم و چهارم نوامبر جلسه داشت. در این جلسه تصمیم گرفته شد که نرخ بهره وجوه فدرال فعلاً برای مدتی در محدوده ۰-۰/۲۵ درصد بلا تغییر باقی بماند. اما در این جلسات تصمیم گرفته شد که سقف خرید اوراق قرضه مؤسسات وام های رهنی Freddie Mac و Fannie Mae، از ۲۰۰ میلیارد دلار به ۱۷۵ میلیارد دلار کاهش داده شود. این امر نیز احتمالاً اقدامی از سوی بانک مرکزی برای خروج از سیاست پولی کمی می باشد. اما کمیته بازار باز علت این تصمیم را عدم وفور اوراق قرضه مؤسسات مذکور ذکر کرد. البته پایین نگه داشتن نرخ های کلیدی آمریکا در ماههای آینده منطقی به نظر می رسد. چون اولاً رشد شدید بازدهی نیروی کار در سه ماهه سوم سال جاری، احتمال افزایش قابل توجه فشارهای تورمی در آمریکا در ماههای آینده را تضعیف کرد. دوماً احتمال تجدید

نظر نزولی تولید ناخالص داخلی سه ماهه سوم وجود دارد. سوماً علیرغم رشد قابل توجه شاخص فعالیت کارخانه ای در ماه اکتبر، شاخص فعالیت بخش غیر کارخانه ای کاهش داشت.

جدول نرخهای بهره سپرده سه ماهه (به درصد)

نوع ارز	متوسط هفته منتهی به ۱۱۶ اکتبر	متوسط هفته منتهی به ۱۲۳ اکتبر	متوسط هفته منتهی به ۱۳۰ اکتبر	متوسط هفته منتهی به ۶ نوامبر
دلار آمریکا	۰/۲۸	۰/۲۸	۰/۲۸	۰/۲۸
یورو	۰/۶۹	۰/۶۹	۰/۶۹	۰/۶۷
ین ژاپن	۰/۳۳	۰/۳۳	۰/۳۲	۰/۳۲
لیره انگلیس	۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۶۰

ج - اقتصاد داخلی

طبق ارقام منتشره در هفته گذشته هزینه صرف شده در بخش ساختمان پس از ۰/۱ درصد کاهش ماهانه در ماه اوت، در ماه سپتامبر بطور ماهانه ۰/۸ درصد افزایش و بطور سالانه ۱۳/۰ درصد کاهش یافت. قبلاً انتظار می رفت که هزینه های صرف شده در بخش مسکن در ماه سپتامبر نسبت به ماه ماقبل ۰/۲ درصد کاهش یابد. شاخص فروش قولنامه ای خانه های دست دوم در ماه سپتامبر، برای هشتمین ماه متوالی، افزایش یافت و به بالاترین سطح خود از دسامبر ۲۰۰۶ میلادی به بعد رسید. ضعف فعالیت بخش مسکن از علل اصلی بروز بحران مالی در اوت ۲۰۰۷ میلادی و به تبع آن رکود اقتصادی نیمه دوم سال ۲۰۰۸ و نیمه اول سال ۲۰۰۹ میلادی بوده است. تعداد شاغلین بخش غیر کشاورزی پس از ۲۱۹ هزار نفر کاهش در ماه سپتامبر، در ماه اکتبر ۱۹۰ هزار نفر کاهش یافت. قبلاً انتظار می رفت که تعداد شاغلین بخش غیر کشاورزی در ماه اکتبر فقط ۱۷۵/۰ هزار نفر کاهش یابد. نرخ بیکاری نیز از ۹/۸ درصد نیروی کار در ماه سپتامبر به ۱۰/۲ درصد نیروی کار در ماه اکتبر افزایش یافت. اقدام شرکت های آمریکایی به کاهش نیروی کار سبب شد تا بازدهی نیروی کار به سرعت افزایش یابد. بازدهی نیروی کار بخش غیر کشاورزی پس از ۶/۹

درصد رشد در سه ماهه دوم سال جاری ، در سه ماهه سوم سال جاری ۹/۵ درصد رشد داشت که شدیدترین رشد در نوع خود در طی شش سال گذشته می باشد . رشد شدید بازدهی نیروی کار سبب شده تا علیرغم افزایش دستمزدها، هزینه نیروی کار برای هر واحد تولید کاهش یابد . شاخص فعالیت کارخانه ای از ۵۲/۶ در ماه سپتامبر به ۵۵/۷ در ماه اکتبر افزایش یافت . این شاخص بیانگر رشد شدید فعالیت بخش کارخانه ای در ماه اکتبر است . اما شاخص فعالیت بخش غیر کارخانه ای از ۵۰/۹ درصد در ماه سپتامبر به ۵۰/۶ درصد در ماه اکتبر رسید . این شاخص نشان می دهد که فعالیت بخش غیر کارخانه ای در ماه اکتبر رشد اندکی داشته است . تولیدات بخش کارخانه ای حدود ۲۰/۰ درصد و تولیدات بخش غیر کارخانه ای حدود ۸۰ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می دهد . به همین دلیل احتمالاً در سه ماهه سوم سالجاری نیز اقتصاد از رشد برخوردار است ولی این رشد نسبت به رشد سه ماهه سوم کندتر خواهد بود .

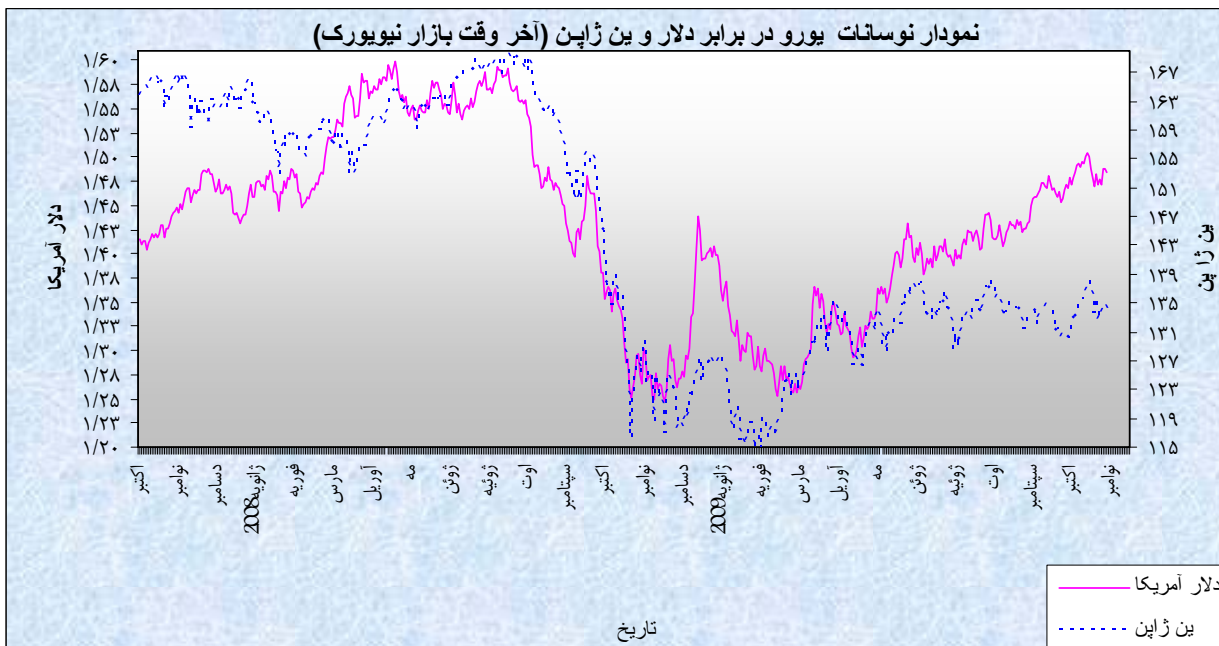
عمده ترین شاخصهای اقتصادی آمریکا														
ماه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر
نرخ بیکاری (به درصد)	۶/۱	۶/۱	۶/۵	۶/۸	۷/۲	۷/۶	۸/۱	۸/۵	۸/۹	۹/۴	۹/۵	۹/۴		
موازنه تجاری (به میلیارد دلار)	-۵۹/۰۸	-۵۶/۵۰	-۵۷/۱۹	-۴۱/۶	-۳۹/۹	-۳۶/۲	-۲۶/۱	-۲۸/۵	-۲۹/۲	-۲۵/۹۷	-۲۷/۴۹	-۳۲		
درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	-۰/۱	-۴/۰	۱/۴	-۱/۳	-۲/۴	-۲/۰	-۱/۵	-۱/۷	-۰/۵		-۰/۴۰	۱	۰/۷	۱/۲
تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	۵/۴	۴/۹	۳/۷	۱/۱	۰/۱	۰/۰	۰/۲	-۰/۴	-۰/۷	-۱/۳	-۱/۳	-۲/۱		-۱/۳
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			سه ماهه دوم ۲۰۰۹			سه ماه سوم ۲۰۰۹				
	-۶/۳			-۶/۴			-۰/۷			۳/۵				

۲- منطقه یورو

الف- نوسانات یورو

در هفته گذشته ، یورو در برابر تمام ارزهای عمده مورد بررسی به استثنای دلار آمریکا تضعیف شد . متوسط ارزش یورو در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۲۳ درصد افزایش یافت . به نرخ های پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر یورو در محدوده ۱/۴۸۷۴-۱/۴۷۲۴ دلار معامله گردید .

در روز دوشنبه گزارش منتشره ای حاکی از آن بود که شاخص فعالیت مدیران خرید بخش کارخانه ای منطقه یورو از ۴۹/۳ در ماه سپتامبر به ۵۰/۷ در ماه اکتبر افزایش یافت. از ماه مه ۲۰۰۸، این اولین بار است که شاخص مذکور بالاتر از ۵۰ قرار می گیرد. در اوایل این روز خبری منتشر شد مبنی بر آنکه گروه مالی آمریکایی CIT- تأمین کننده مالی صدها هزار شرکت فعال در این کشور- اعلام ورشکستگی کرده است. این موضوع بر بازار سهام تأثیر منفی گذاشت. اما در ادامه معاملات این روز روند نزولی بازار برگشت نمود و شاخص سهام اروپایی بهبود یافت. در نتیجه این

موارد، یورو در برابر دلار ترقی پیدا کرد. در روز سه شنبه تحلیل گران متوجه نتایج ارزیابی کمیسیون اروپایی از وضعیت مالی بانکها- موسوم به Stress Test - شدند که اعلام شده بود زیانهای این بخش در سالهای ۲۰۱۰-۲۰۰۹ به ۴۰۰ میلیارد یورو خواهد رسید. در پی آن ارزش سهام بانکها کاهش یافت و شاخص سهام اروپایی نیز ۲ درصد افت نمود. بنابراین جو ریسک گریزی بر بازار حاکم گشت. به همین دلیل یورو در برابر دلار تضعیف شد. در روز چهارشنبه گزارشی منتشر شد مبنی بر آنکه شاخص فعالیت بخش خدمات آمریکا در ماه اکتبر برای دومین ماه متوالی رشد نموده است. این گزارش ضمن کمک به ترقی شاخصهای سهام موجب ریسک پذیری در بازار شد. ضمن آنکه افزایش قیمت کالاهای اساسی نظیر طلا و نفت، فروشهای دلاری را تشویق نمود. بنا به عوامل ذکر شده ارزش یورو در برابر دلار ترقی نمود. در روز پنجشنبه اجلاس مسئولان پولی بانک مرکزی اروپا به اتمام رسید و تصمیم گرفته شد که نرخهای بهره تغییری نکنند. در روز جمعه به وقت بازار لندن، معامله گران در انتظار منتشر شدن ارقام اشتغال آمریکا بودند؛ لذا ترجیح دادند تغییر عمده ای در وضعیت سبد ارزی خود اعمال نکنند. در نتیجه، ارزش یورو در برابر دلار در دو روز آخر هفته تقریباً ثابت بود.

ب- بازار پولی

اجلاس شورای سیاستگذاری پولی بانک مرکزی اروپا در هفته گذشته برگزار شد و در آن تصمیم گرفته شد که برای ششمین ماه متوالی، نرخ بهره کلیدی در همان سطح ۱/۰ درصد باقی بماند. اما نکته حائز اهمیت در اجلاس فوق آن بود که بانک مرکزی اعلام کرد عملیات اعطای وامهای یک ساله به بانکها را تمدید نخواهد نمود و مزایده ۱۶ دسامبر، سومین و آخرین عملیات از این نوع می باشد. بررسیها نشان میدهد که نقدینگی تزریق شده به سیستم بانکی از طریق دو عملیات قبلی، ۷۵ درصد کل وامهای اعطایی بانک مرکزی اروپا به بانکها را تشکیل می دهد که این نشان از سیاستهای فوق العاده انبساطی در مدت اخیر دارد. همین اقدامها سبب شده که نرخهای

بهره در پایین ترین سطح تاریخی خود قرار بگیرند. اما به نظر می رسد بانک مرکزی با اعلام این تصمیم، اولین گام را در جهت پایان دادن به سیاستهای پولی انبساطی برداشته است.

ج - وضعیت اقتصادی

خرده فروشی در ماه سپتامبر نسبت به ماه قبل ۰/۷ درصد و نسبت به ماه مشابه در سال قبل ۳/۶ درصد کاهش یافت. افت ماهانه خرده فروشی، شدیدترین افت در نوع خود از اکتبر ۲۰۰۸ تاکنون بوده است. این ارقام نشان می دهد که تقاضای مصرفی همچنان ضعیف است. قیمت ستاده های تولید پس از ۰/۵ درصد رشد ماهانه در ماه اوت، در ماه سپتامبر نسبت به ماه قبل ۰/۴ درصد افت نمود. افت سالانه قیمت ستاده ها نیز از ۷/۵ درصد در ماه اوت به ۷/۷ درصد در ماه سپتامبر رسید. شاخص مدیران بخش خدمات از ۵۰/۹ در ماه سپتامبر به ۵۲/۶ در ماه اکتبر بالغ گردید که بالاترین رقم برای شاخص مذکور از دسامبر ۲۰۰۷ تاکنون می باشد. در محاسبه این شاخص وضعیت دوهزار شرکت فعال در بخش خدمات مورد بررسی قرار می گیرد و بالاتر بودن آن از عدد ۵۰ نشانه رشد این بخش است.

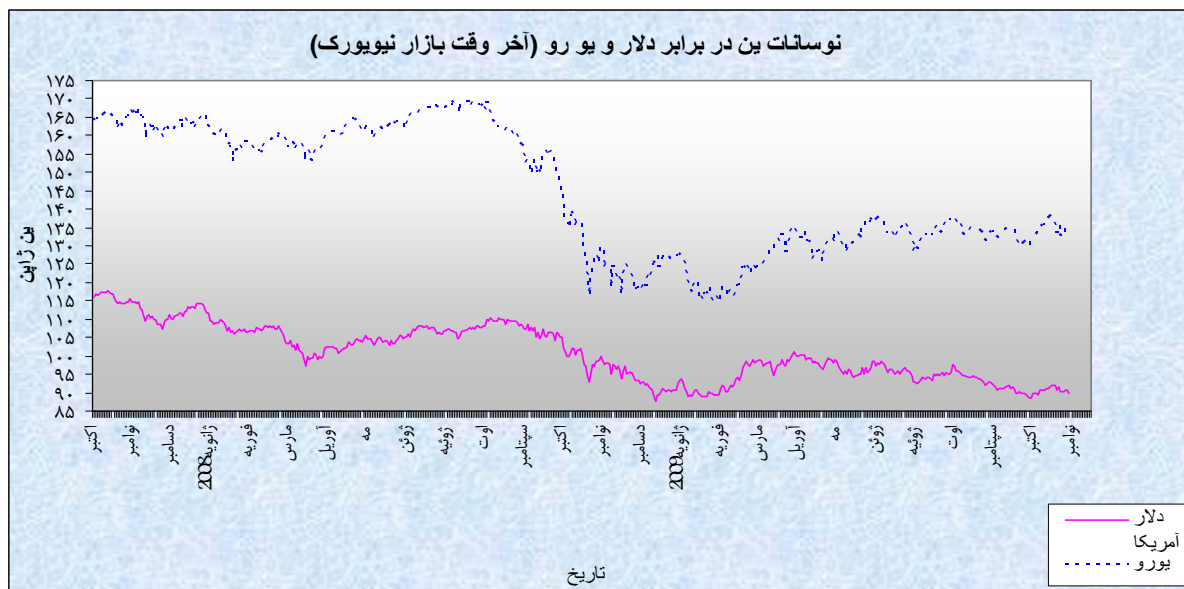
عمده ترین شاخصهای اقتصادی منطقه یورو												ماه	شاخصهای اقتصادی
اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر		
۷/۷	۷/۹	۸/۱	۸/۳	۸/۷	۹/۰	۹/۳	۹/۵	۹/۴	۹/۵	۹/۶	۹/۷	نرخ بیکاری (به درصد)	
۰/۶۷	-۷/۳۸	-۰/۹۵	-۱۵/۲۱	-۱/۳	۰/۵۲		۲/۳۲	۷/۵۷	۱۷/۳۳	-۵/۷۱		موازنه تجاری (به میلیارد دلار)	
-۱/۷	-۲/۷	-۲/۹	-۲/۴	-۲/۶	-۱/۴	-۱/۵	۰/۷	-۰/۲	-۰/۳			درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	
۳/۲	۲/۱	۱/۶	۱/۱	۱/۲	۰/۶	۰/۶	۰/۰	-۰/۱	-۰/۷			تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)		سه ماهه سوم ۲۰۰۸		سه ماهه چهارم ۲۰۰۸		سه ماهه اول ۲۰۰۹		سه ماهه دوم ۲۰۰۹					
۰/۵		-۱/۷		-۴/۹		-۴/۶							

۳- ژاپن

الف - نوسانات ین

در هفته گذشته، ین ژاپن در برابر تمام ارزهای عمده تقویت گردید. متوسط ارزش ین در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۹۳ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۰/۷۷ - ۸۹/۹۷ ین معامله گردید.

آمارهای ضعیف اقتصادی آمریکا و نیز نگرانی ها در خصوص وضعیت سلامت بخش مالی این کشور بر تمایلات سرمایه گذاران تاثیر گذاشته و از روز جمعه هفته ماقبل، جریان ریسک گریزی را به بازارها روانه نمود. در بازار مبادلات ارز (FX)، بدنبال افت قیمت سهام و کالاها (equities and commodities)، ارزهای پربازده تضعیف شدند و در مقابل، دلار آمریکا (USD) و ین (JPY) مورد استقبال خریداران قرار گرفتند. موسسه مالی CIT Group اعلام نمود، برای استفاده از حمایتهای قانونی، درخواست ورشکستگی نموده است. هراس بازار از تکرار ورشکستگی این موسسه مالی همانند آنچه قبلاً بر سر بانک لمن برادرز (Lehmans) آمده بود، موجب سقوط شدید ارزهای پربازده در برابر ین ژاپن گردید .

مهمترین خبر روز سه شنبه، اعلام افزایش ۲۵ واحدی به میزان نرخ بهره بانک مرکزی استرالیا به ۳/۵ درصد بود AUDUSD. بدنبال اعلام این خبر اندکی تقویت شد اما پس از انتشار بیانیه RBA که این بار از صراحت و مواضع تند آن اندکی کاسته شده بود، قیمت از سطح ۰/۹۰۹۰ به ۰/۹۰۰۷ سقوط کرد. بازار معاملات سهام و دارایی های پرریسک روز سه شنبه نوسانات شدیدی داشتند و پس از انتشار خبر توافق شرکت Berkshire Hathaway برای خرید شرکت Burlington Northern Santa Fe Corp و نیز اقدام بانک مرکزی هند در طی یک هفته گذشته و خرید ۲۰۰ تن طلا از صندوق بین المللی به مبلغ ۶/۷ میلیارد دلار، تقاضا برای خرید شدت گرفت. بدین ترتیب، شاخصهای سهام وال استریت در نرخهای بالا بسته شد و بهای هر اونس طلا، با صعودی شدید به نرخ ۱۰۸۰ دلار در هر اونس افزایش یافت.

روز چهارشنبه با تقویت ریسک پذیری و صعود شاخصهای سهام، دلار آمریکا (USD) تحت فشارهای نزولی قرار گرفت و تضعیف شد EurUsd. از سطح ۱/۴۶۶۰ به ۱/۴۷۷۰ صعود کرد و UsdJpy از ۹۰/۲۰ به سطح ۹۰/۹۰ رسید. مهمترین خبر بازار در این روز، اعلام نرخ بهره کمیته سیاستگذاری بانک فدرال ایالات متحده (FOMC) بود که چنانکه انتظار می رفت، سیاستگذاران پولی میزان نرخ بهره را بدون تغییر تثبیت کردند. توجه عمده بازار به بیانیه همراه اعلام نرخ بهره بود تا مشخص شود، مقامات بانک فدرال بهبود آمارهای اقتصادی اخیر در این کشور را چگونه ارزیابی می کنند و اینکه آیا، سیاستهای انبساطی بانک فدرال کماکان ادامه خواهد داشت یا نه. اما عملاً این بیانیه تا حد بسیار زیادی همانند بیانیه ماه گذشته بود و مشخصاً در آن جمله کلیدی "میزان نرخ بهره برای مدت طولانی در سطوح پایین باقی خواهد ماند" تکرار گردید.

بانک مرکزی انگلیس (BoE)، چنانکه انتظار می رفت، در روز پنج شنبه نرخ بهره بانکی را بدون تغییر تثبیت نمود اما اعلام افزایش ۲۵ میلیارد پوندی به برنامه خرید دارایی ها، کمتر از حد انتظار بازار برای افزایش ۵۰ میلیارد پوند بود و در نتیجه، Cable از سطح ۱/۶۵۰۰ تا ۱/۶۶۰۰ صعود کرد. بدین ترتیب، از آنجاییکه مدت خرید دارایی ها تنها به ۳ ماه محدود گردید، این موضوع نشان می دهد روند خرید دارایی ها رو به کاهش است، فرصت مناسبی برای صعود پوند فراهم گردید. پس از BoE، تصمیم بانک مرکزی اروپا (ECB) نیز رای به تثبیت نرخ بهره بود که مطابق انتظار اکثریت بازار بود.

ب-بازار پولی داخلی

در ژاپن تصمیمات نرخ های بهره توسط کمیته سیاستی^۱ بانک مرکزی (BoJ) این کشور در جلسات سیاست پولی (MPM) اتخاذ می گردد. نرخ بهره رسمی BoJ نرخ تنزیل می باشد که نرخ فراخوان یک شبه بدون وثیقه نام دارد^۲. جلسات سیاست پولی مسیر حرکت بازار پول را برای یک دوره تا برگزاری جلسه بعدی کمیته (معمولاً یک ماه بعد) تعیین می کند. این مسیر از طریق تعیین نرخ هدف برای نرخ فراخوان یک شبه مشخص می گردد. میزان خرید و فروش اوراق قرضه دولتی و استفاده از سایر ابزارهای پولی شناخته شده و حتی ابزارهای غیرمتعارف در جلسات MPM تعیین می گردند.

ج - اقتصاد داخلی

رشد تولید ناخالص داخلی ژاپن در سه ماهه دوم سال جاری میلادی شاهد رشدی معادل ۲/۳ درصد بود. گفتنی است که اقتصاد ژاپن در سه ماهه اول سال ۱۱/۷ درصد منقبض شده بود. رشد ۳۶ درصدی مخارج عمومی به دلیل افزایش سرمایه گذاری ثابت در این بخش و افزایش ۳ درصدی مصرف به دلیل ارارئه یارانه خرید به کالاهای الکتریکی کم مصرف و خودروهای دوستدار محیط زیست مهم ترین دلایل رشد اقتصادی ژاپن در سه ماهه دوم بوده است. علاوه بر این حزب تازه به قدرت رسیده دمکرات ژاپن در صدد است تا با هدف تقویت درآمد قابل تصرف خانوارها مخارج بودجه دولت این کشور را افزایش دهد. این کمک ها بالغ بر ۱۴/۱ تریلیون ین (معادل ۲/۸ درصد gdp) خواهد بود.

^۱Policy Board

^۲Uncollateralized Overnight call rate

عمده ترین شاخصهای اقتصادی ژاپن

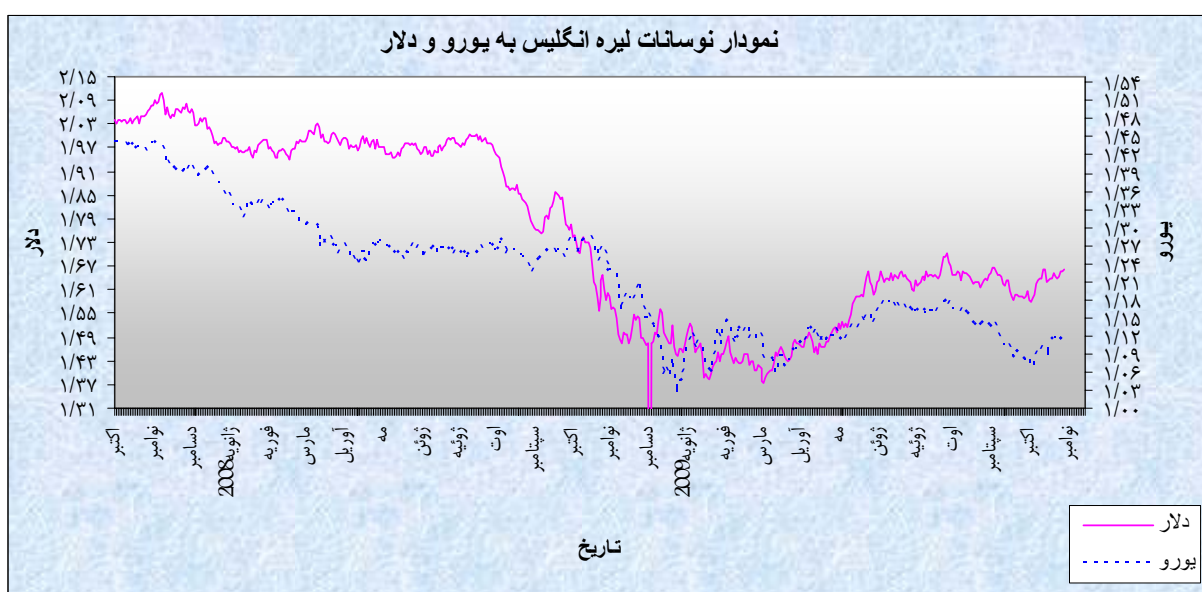
سال ۲۰۰۹													ماه	شاخصهای اقتصادی
ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه		
۵/۷۰	۵/۴۰	۵/۲۰	۵/۰۰	۴/۸۰	۴/۴۰	۴/۱۰	۴/۴۰	۳/۹۰	۳/۷۰	۴/۰۰	۴/۲۰	۴/۰۰	نرخ بیکاری (به درصد)	
۳/۷۰	۵/۰۰	۳/۰۰	۰/۰۷	۰/۱۱	-۱/۶۰	-۲/۸۰	-۳/۰۵	-۲/۳۱	۰/۷۳	۰/۹۰	-۳/۰۹	۲/۱۷	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)	
	۲/۴۰	-۱/۰۰	-۶/۶	-۷/۵	-۸/۶۰	-۱۰/۰	-۹/۶۰	-۸/۱۰	-۳/۱۰	-۲/۳۰	-۳/۵۰	۰/۹۰	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	
-۲/۲۰	-۱/۸۰	-۱/۱۰	-۰/۱	-۰/۳۰	-۰/۱۰	۰/۰	۰/۴۰	۱/۰۰	۱/۷۰	۲/۱۰	۲/۱۰	۲/۳۰	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	
سه ماهه دوم ۲۰۰۹				سه ماهه اول ۲۰۰۹				سه ماهه چهارم ۲۰۰۸				۲۰۰۸		رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (درصد)
-۶/۴				-۸/۷				-۴/۳				-۰/۳		

۴- انگلیس

الف-نوسانات لیره انگلیس

در هفته گذشته، لیره استرلینگ در برابر تمام ارزهای اصلی بااستثنای ین ژاپن تقویت شد. متوسط ارزش لیره در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر دلار ۰/۶۷ درصد افزایش داشت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر لیره در محدوده ۱/۶۶۱۷ - ۱/۶۳۹۰ دلار معامله گردید.

در هفته گذشته، رویدادهای اقتصادی مهمی منتشر شد و چهار بانک مرکزی بزرگ، میزان نرخ بهره بانکی خود را اعلام کردند. بانک مرکزی استرالیا (RBA) روز سه شنبه، بانک فدرال ایالات متحده (FED) چهارشنبه و بانکهای مرکزی انگلیس و اروپا (BoE, ECB) روز پنجشنبه تصمیمات خود در خصوص نرخ بهره و سیاستهای آتی را اعلام کردند. مهمترین خبر روز سه شنبه، اعلام افزایش ۲۵ واحدی به میزان نرخ بهره بانک مرکزی استرالیا به ۳/۵ درصد بود AUDUSD. بدنبال اعلام این خبر اندکی تقویت شد اما پس از انتشار بیانیه RBA که این بار از صراحت و مواضع تند آن

اندکی کاسته شده بود، قیمت از سطح ۰/۹۰۹۰ به ۰/۹۰۰۷ سقوط کرد. بازار معاملات سهام و دارایی های پرریسک روز سه شنبه نوسانات شدیدی داشتند و پس از انتشار خبر توافق شرکت Berkshire Hathaway برای خرید شرکت Burlington Northern Santa Fe Corp و نیز اقدام بانک مرکزی هند در طی یک هفته گذشته و خرید ۲۰۰ تن طلا از صندوق بین المللی به مبلغ ۶/۷ میلیارد دلار، تقاضا برای خرید شدت گرفت. بدین ترتیب، شاخصهای سهام وال استریت در نرخهای بالا بسته شد و بهای هر اونس طلا، با صعودی شدید به نرخ ۱۰۸۰ دلار در هر اونس افزایش یافت.

در روز چهارشنبه مؤسسه رتبه بندی اعتباری Fitch رتبه اعتباری بدهیهای دولتی ایرلند را از "AA+" به "AA-" مورد تجدید نظر نزولی قرار دارد. اما علیرغم انتشار خبر مذکور، در روز چهارشنبه دلار در برابر یورو ولیره انگلیس کاهش یافت. علت این امر انتشار ارقام بدتر از انتظار مربوط به شاغلین بخش خصوصی ماه اکتبر آمریکا و تصمیم کمیته بازار باز فدرال این کشور به حفظ نرخ های بهره کلیدی در سطح پایین فعلی برای مدت نسبتاً طولانی بود. بانک مرکزی انگلیس (BoE)، چنانکه انتظار می رفت، در روز پنج شنبه نرخ بهره بانکی را بدون تغییر تثبیت نمود اما اعلام افزایش ۲۵ میلیارد پوندی به برنامه خرید دارایی ها، کمتر از حد انتظار بازار برای افزایش ۵۰ میلیارد پوند بود. بدین ترتیب، از آنجاییکه مدت خرید دارایی ها تنها به ۳ ماه محدود گردید (این موضوع نشان می دهد روند خرید دارایی ها رو به کاهش است) فرصت مناسبی برای صعود پوند فراهم گردید. پس از BoE، تصمیم بانک مرکزی اروپا (ECB) نیز رای به تثبیت نرخ بهره بود که مطابق انتظار اکثریت بازار بود. موارد مذکور سبب کاهش دلار در برابر لیره در روزهای پنجشنبه و جمعه گذشته گردید.

ب-بازار پولی

در قلمرو پادشاهی متحد، بانک مرکزی انگلیس (BoE) استقلال اجرایی و تصمیم گیری در مورد نرخ بهره را دارا است. این تصمیم گیری توسط کمیته سیاست پولی (MPC) صورت می گیرد و نرخ بهره کلیدی این بانک نرخ بهره موسوم به ریپو است. نرخ ریپو در عملیات بازار باز توسط BoE و گروهی از متعامل ها (بانکها، موسسات ارائه کننده خدمات مالی شخصی^۱ و بنگاههای مرتبط با اوراق بهادار^۲) مورد استفاده قرار می گیرد.

ج-اقتصاد داخلی

در حالی که انتظار میرفت تولید ناخالص داخلی انگلیس در سه ماهه سوم ۰/۲ درصد نسبت به سه ماهه دوم افزایش یابد اما این شاخص ۰/۴ درصد کاهش یافت و همه را غافلگیر ساخت. بنابر گزارش مرکز آمارهای ملی انگلیس تولید ناخالص داخلی این کشور برای ششمین فصل متوالی با کاهش روبرو شده است که از زمان جنگ جهانی دوم یک رکورد محسوب می شود. از سه ماهه اول سال ۲۰۰۸ تا کنون اقتصاد شبه جزیره ۵/۹ درصد کوچکتر شده است که بیشترین میزان کاهش طی ۶۰ سال گذشته محسوب می گردد. کاهش ۰/۷ درصدی تولیدات صنعتی و ۰/۲ درصدی خدمات این کشور امید به بازگشت شرایط بهبود در آینده نزدیک را کمرنگ ساخته است. این در حالی است که اقتصادهای آلمان، فرانسه و ژاپن از سه ماهه دوم بهبود اقتصادی را آغاز کرده اند و به نظر میرسد اقتصاد امریکا نیز در سه ماهه سوم بهبود اقتصادی را آغاز نماید. آمار ضعیف رشد اقتصادی انگلیس بانک مرکزی این کشور را تحت فشار قرار خواهد داد تا میزان خرید دارایی های مالی را از ۱۷۵

¹ Building Societies

² Securities Firms

میلیارد پوند فراتر برد و دولت این کشور ابزارهای جدیدی برای تقویت اقتصاد این کشور در گزارش مقدماتی بودجه خود معرفی نماید.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی انگلیس														
شخصه های اقتصادی	ماه	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه	ژوئن	ژوئیه
نرخ بیکاری (به درصد)	۲/۷	۲/۸	۲/۹	۳/۱	۳/۳	۳/۶	۳/۵	۴/۷۰	۴/۴۸	۴/۷۵	۴/۸۰	۴/۵۲	۴/۸۰	۴/۹۰
موازنه تجاری (به میلیارد دلار)	-۱۶/۴	-۸/۸۷	-۶/۳	-۶/۵۹	-۶/۸۸	-۵/۴۰	-۵/۲۲	-۴/۴۸	-۳/۷۵	-۴/۸۰	-۳/۵۲	-۳/۴۸	-۳/۹۲	-۳/۹۲
درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	-۰/۴	-۰/۱	-۰/۳	-۱/۷	-۲/۵	-۲/۹	-۷/۶	-۸/۳۰	۲/۸۰	۰/۷۰	۰/۲۰	-۰/۲۰	۰/۵۰	۰/۵۰
تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	۴/۴	۴/۷	۵/۲	۴/۵	۴/۱	۳/۱	۳/۰	۳/۲۰	۲/۹۰	۲/۳۰	۲/۳۰	۱/۸۰	۱/۶۰	۱/۶۰
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	۲۰۰۸ سوم	سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۹			سه ماهه دوم ۲۰۰۹						
	۰/۵	-۱/۸			-۴/۹			-۵/۶						

۵- طلا

متوسط قیمت طلا در هفته گذشته نسبت به متوسط قیمت آن در هفته ماقبل در بازار نیویورک ۴/۲۲ درصد افزایش داشت. به نرخ های آخر وقت بازار مذکور، در هفته گذشته قیمت هر اونس طلا در محدوده ۱۰۹۵/۱۵-۱۰۵۵/۲۵ دلار در نوسان بود.

در هفته گذشته نوسانات قیمت طلا عمدتاً تحت تأثیر تصمیم برخی از تولیدکنندگان به تسریع در بازخرید طلای پیش فروش شده، فروش طلا توسط صندوق بین المللی پول به بانک مرکزی هند، نوسانات دلار و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه شرکت Barrik Gold (بزرگترین شرکت تولیدکننده طلا) و Anglo Gold Ashanti (سومین تولیدکننده بزرگ طلا در جهان) اعلام کردند که احتمالاً زودتر از برنامه پیش بینی شده، بازخرید طلاهای پیش فروش شده را به اتمام خواهند رساند. این امر به مفهوم احتمال افزایش تقاضا برای خرید طلا توسط دو شرکت مذکور می باشد. از سوی دیگر در روز دوشنبه به دلیل انتشار خبر مربوط به افزایش بیش از انتظار شاخص فعالیت کارخانه ای ماه اکتبر آمریکا و انتشار ارقام مطلوب مربوط به فروش قولنامه ای خانه ها در این کشور، دلار در برابر یورو کاهش یافت. در اواخر روز دوشنبه پس از بسته شدن بازار طلای نیویورک، اعلام شد که صندوق بین المللی پول حدود ۲۰۰ تن طلا به بانک مرکزی هند

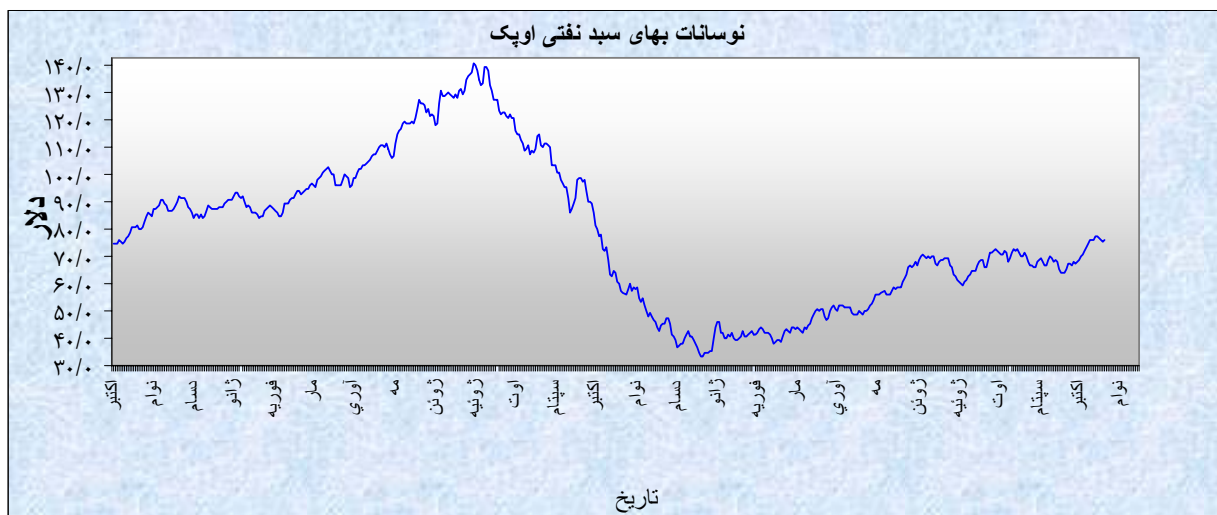
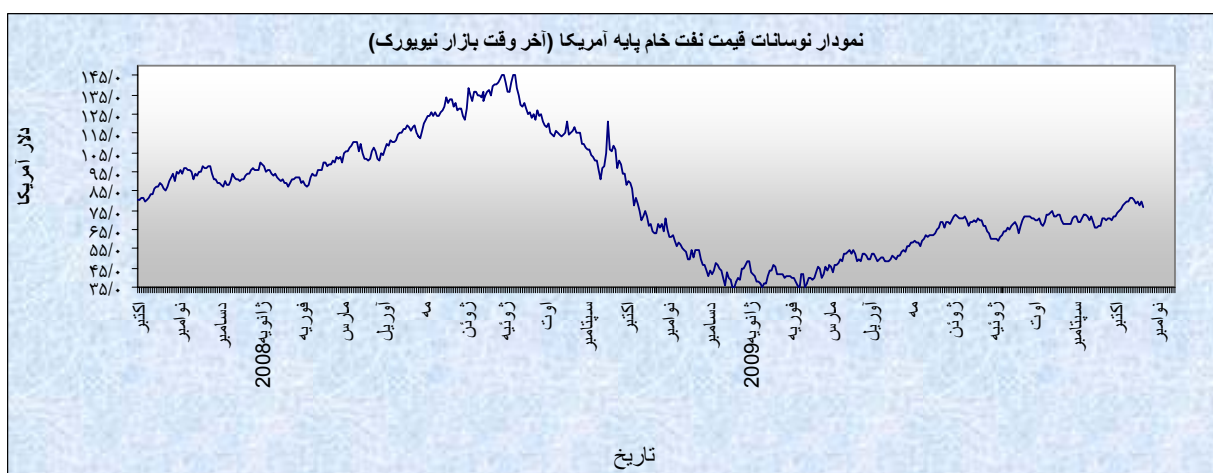
فروخته است این فروشها به تدریج و در فاصله زمانی ۳۰-۱۹ اکتبر صورت گرفت. متوسط قیمت فروش هر اونس طلا در معامله مذکور ۱۰۴۵ دلار و کل ارزش این معامله ۶/۷ میلیارد دلار بوده است. فروش طلا از سوی صندوق به بانک مرکزی هند در راستای توافق قبلی برای فروش ۴۰۳ تن از طلای صندوق صورت گرفت. قیمت خرید طلا از صندوق به ارز پرداخت گردید و از حق برداشت مخصوص در این معامله استفاده نشد. از سال ۲۰۰۰ میلادی تاکنون این اولین باری است که صندوق اقدام به فروش طلا به بانکهای مرکزی می کند. قبلاً بین دسامبر ۱۹۹۹ میلادی تا آوریل ۲۰۰۰ میلادی، صندوق در معاملات جداگانه ای حدود ۱۲/۹ میلیون اونس طلا به بانکهای مرکزی برزیل و مکزیک فروخت. فروش اخیر طلا توسط صندوق در راستای برنامه فروش ۴۰۳ تنی طلا توسط این مؤسسه، صورت گرفت. این فروش قرار بود که تحت معاهده پنجساله سوم بانکهای مرکزی اروپایی برای فروش طلا، صورت گیرد. این معاهده از ۲۷ سپتامبر ۲۰۰۹ شروع و تا ۲۶ سپتامبر ۲۰۱۴ ادامه خواهد یافت. طبق این معاهده مجموع فروش طلای بانکهای مرکزی عضو معاهده و صندوق بین المللی پول نباید سالانه از ۴۰۰ تن فراتر رود. باتوجه به اینکه صندوق تاکنون حدود ۲۰۰ تن طلا به هند فروخته، کل فروش طلا توسط بانک مرکزی اروپایی تا پایان ۲۶ سپتامبر ۲۰۱۰ میلادی از ۲۰۰ تن فراتر نخواهد رفت. برخی عقیده دارند که احتمالاً چین حدود ۲۰۳ تن طلای باقیمانده در معرض فروش صندوق را خریداری خواهد کرد. صندوق حدود ۳۲۱۷ تن طلا در اختیار داشت که با فروش ۲۰۰ تن آن به هند، اکنون فقط ۳۰۱۷ تن طلا در اختیار دارد. بانک مرکزی چین ذخایر طلای خود را از ۴۰۰ تن در سال ۲۰۰۳ میلادی به تدریج افزایش داده تا به سطح ۱۰۵۰ تن در سال جاری رسانده است. اما هنوز ارزش ذخایر طلای چین حدود ۱/۶ درصد ذخایر ارزی این کشور است. اما هند با خرید اخیر طلا، نسبت ارزش ذخایر طلا به کل ذخایر ارزی را از ۴/۰ درصد به ۶/۰ درصد رسانده است. نسبت ارزش ذخایر طلا به ذخایر ارزی در آمریکا ۷۸/۳ درصد، در آلمان ۷/۶ درصد، در ایتالیا ۶۷/۶ درصد، در فرانسه ۷۲/۹ درصد، در پرتغال ۹۱/۶ درصد، و در یونان ۹۰/۱ درصد است. به این ترتیب نسبت ذخایر طلای بانک مرکزی چین به کل ذخایر ارزی آن در مقایسه با بانکهای مرکزی آمریکا و بسیاری از بانکهای مرکزی اروپایی بسیار ناچیز است و احتمال خرید طلای صندوق توسط بانک مرکزی این کشور وجود دارد. همچنین قیمت نفت نیز در روزهای سه شنبه و چهارشنبه روبه افزایش نهاد.

علاوه بر آن از بیانیه روز چهارشنبه بانک مرکزی آمریکا، چنین استنباط می شد که این بانک نرخ بهره خود را به زودی افزایش نخواهد داد. انتشار ارقام اشتغال ماه اکتبر آمریکا در روز جمعه نیز احتمال افزایش نرخهای بهره کلیدی آمریکا در ماههای آینده را بیشتر تضعیف نمود. موارد مذکور سبب شد تا قیمت طلا در طول هفته گذشته سیر صعودی شدیدی داشته باشد. بطوریکه قیمت این فلز قیمتی در روز سه شنبه به نقطه اوج جدید ۱۰۸۷/۴۵ دلار، و در روز چهارشنبه به نقطه اوج جدید ۱۰۹۷/۲۵ دلار، و در روز جمعه به نقطه اوج جدید ۱۱۰۰/۹۰ دلار رسید.

۶- نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۶۷ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک ، در هفته گذشته هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۸۰/۴۰-۷۷/۴۳ دلار معامله گردید.

در روز دوشنبه سه گزارش اقتصادی امیدوارکننده در آمریکا منتشر شد. بر اساس یکی از آنها بخش کارخانه ای این کشور در ماه اکتبر برای سومین ماه متوالی با رشد روبرو شد. دو گزارش دیگر نیز حاکی از آن بودند که میزان فروش خانه های قولنامه ای در ماه سپتامبر بطور غیرمنتظره ای

افزایش یافته و به بالاترین سطح خود در حدود ۳ سال اخیر رسیده، همچنین میزان مخارج صرف شده در بخش ساخت و ساز در ماه سپتامبر با بیشترین رشد در یکسال اخیر مواجه بوده است. مجموع این گزارشها موجی از خوشبینی در بازار بوجود آورد و کارشناسان را متقاعد نمود که اقتصاد بطور آشکاری در حال خروج از وضعیت رکودی است. در همین راستا، در روز سه شنبه گزارش منتشره ای نشان داد که سفارشات بخش کارخانه ای آمریکا در ماه سپتامبر ۰/۹ درصد رشد داشت که رقم بهتر از انتظاری بود. ضمن آنکه میزان موجودی انبار همچون ماههای قبل، به کاهش خود ادامه داد. از سوی دیگر افزایش قیمت طلا کاملاً تأثیر مثبت بر قیمت نفت داشت. فروش ۲۰۰ تن طلا از سوی صندوق بین المللی پول به بانک مرکزی هند، تمایل به خرید این فلز قیمتی را در بازار افزایش داد بطوریکه بهای هر اونس طلا از ۱۰۸۰ دلار نیز فراتر رفت. ضمناً تحلیل گران تکنیکی در بازار معتقد بودند که یک مقاومت تکنیکی قوی در روند تغییرات قیمت نفت وجود دارد که مانع کاهش آن می شود. در روز چهارشنبه نشست دو روزه سیاستگذاران پولی فدرال رزرو به پایان رسید و در بیانیه پایانی این نشست با اشاره به افزایش اطمینان ها نسبت به شرایط اقتصادی، تأکید شده بود که روند بهبود اقتصادی در حال تحکیم است. همچنین در این روز گزارش هفتگی اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا از وضعیت موجودی انبار نفت و فرآورده ای عمده نفتی این کشور به شرح جدول زیر منتشر شد:

جدول ۱- موجودی انبار نفت آمریکا

تولیدات	موجودی انبار در هفته منتهی به ۲۰۰۹/۱۰/۳۰ (ارقام به میلیون بشکه)	درصد تغییر نسبت به هفته ماقبل	درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل
نفت خام	۳۳۵/۹	-۱/۱۸	۷/۶۳
نفت حرارتی و دیزل	۱۶۷/۴	-۰/۲۴	۳۱/۱۹
بنزین	۲۰۸/۳	-۰/۱۴	۶/۹۹

بر اساس این گزارش ، موجودی انبار نفت خام در هفته منتهی به ۳۰ اکتبر نسبت به هفته ماقبل آن ۴/۰ میلیون بشکه کاهش نشان داد. در حالیکه در نظرسنجی رویترز، کارشناسان پیش بینی کرده بودند که این ذخایر ۱/۴ میلیون بشکه افزایش پیدا کند. مجموع موارد یاد شده سبب شد که بهای نفت در سه روز اول هفته سیر صعودی داشته باشد. در روز پنجشنبه گزارش هفتگی وزارت کار آمریکا نشان داد که تعداد متقاضیان بیمه بیکاری کاهش یافته است. علیرغم این گزارش و دیگر گزارشهای مثبت انتشار یافته طی مدت اخیر، بسیاری از کارشناسان معتقد بودند که بهبود شرایط اقتصادی هنوز نتوانسته تأثیر ملموسی بر میزان تقاضا داشته باشد. در روز جمعه گزارش ماهانه اشتغال آمریکا انتشار یافت که نشان داد نرخ بیکاری در این کشور به ۱۰/۲ درصد یعنی بالاترین نرخ خود در ۲۶ سال و نیم گذشته رسید. این موضوع بر نگرانیها نسبت به دورنمای اقتصادی و تقاضای نفت افزود. به خصوص که گزارش وزارت انرژی آمریکا حاکی از آن بود که متوسط تقاضا برای نفت در چهار هفته اخیر نسبت به مدت مشابه در سال قبل ۴/۵ درصد پایین تر بوده است. بنا به دلایل مذکور، قیمت نفت در دو روز آخر هفته تنزل پیدا کرد.

جدول ۲- قیمت نفت خام در هفته منتهی به ۶ نوامبر ۲۰۰۹						
متوسط هفته	جمعه ۶ نوامبر	پنجشنبه ۵ نوامبر	چهارشنبه ۴ نوامبر	سه شنبه ۳ نوامبر	دوشنبه ۲ نوامبر	روزهای هفته عنوان
۷۹/۰۴	۷۷/۴۳	۷۹/۶۲	۸۰/۴۰	۷۹/۶۰	۷۸/۱۳	نفت برنت
۷۷/۴۸	۷۵/۸۷	۷۷/۹۹	۷۸/۸۹	۷۸/۱۱	۷۶/۵۵	نفت پایه آمریکا
۷۶/۳۹	-	۷۷/۴۵	۷۷/۶۰	۷۵/۵۳	۷۴/۹۷	نفت اوپک